

На основу члана 45а Закона о планирању и изградњи ('Сл. гласник РС', бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025) излаже се на рани јавни увид.

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „ПОЉСКА РЖАНА“

План генералне регулације „Пољска Ржана“ (у даљем тексту План) за рани јавни увид састоји се од текстуалног и графичког дела.

Текстуални део садржи:

1. Опис границе Плана
2. Извод из Планског документа вишег реда
3. Постојеће стање, начин коришћења земљишта и просторна ограничења
4. Општи циљеви израде плана
5. Планирани начин коришћења земљишта
6. Очекивани ефекти планирања

Графички део садржи:

- Графички прилог 1 - Прелиминарна граница Плана
- Графички прилог 2 - Прелиминарна намена површина

Одговорни урбаниста:

Наташа Петровић

дипл.инж.арх.

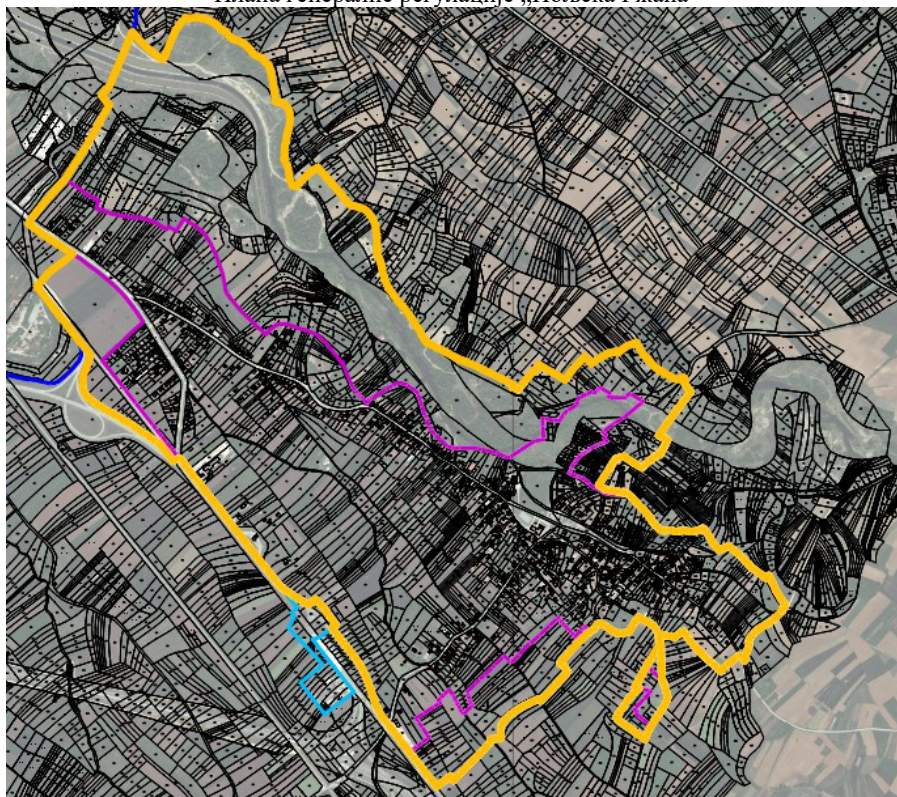
1. ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНА

План генералне регулације „Пољска Ржана“ ради се на основу Одлуке о изради План генералне регулације „Пољска Ржана“ („Службени лист града Ниша“, број 157/2025), донета на седници Скупштине града Пирота 26. 12. 2025. године у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“, бр. 32/2019, 47/2025 и 40/2026), што представља правни основ за израду и доношење Плана.

ПРЕЛИМИНАРНО ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА представља јединствену просторну целину која захвата површину од 258,50 ha.

Граница плана је приказана на графичким прилозима и дефинисана је као прелиминарна, док ће се коначна граница утврдити и дефинисати приликом израде нацрта плана. Овим Планом је предвиђена ширира граница Плана у односу на постојећи План генералне регулације „Пољска Ржана“ („Службени лист града Ниша“, бр. 79/2019), графички прилог 1.

Слика број 1 – Приказ прелиминарне и постојеће границе
Плана генералне регулације „Пољска Ржана“

2. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА ВИШЕГ РЕДА

Плански основ за израду Плана представља Просторни план Града Пирота („Службени лист града Ниша“, број 39/21).

Просторним планом Града Пирота, организација и уређење простора града усмеравани су тако да се оствари концепт просторног развоја којим би се Пирот, приградска насеља и сеоска насеља у непосредној околини социјалном, саобраћајном и функционалном интеграцијом развијали као јединствен систем. Просторни развој подручја Плана ће се усмеравати ка потпунијем коришћењу постојећих изграђених простора, као и проширењу простора за нову изградњу на рачун неискоришћених, а наменом ограничених простора за изградњу. Избегнуто је строго зонирање и План се ослања на режиме коришћења земљишта по принципу претежних намена.

Намена простора је дефинисана планским мерама за развој које треба да обезбеде већу рационалност коришћења постојећег изграђеног подручја Плана и рационално уређење нових простора за планиране намене. Намена и карактер изградње и уређења простора дефинисани су за цело подручје Плана, при чему ће се за сваку планирану намену дефинисати нормативи за уређење простора и грађење. Такође, у већини намена омогућиће се изградња комплементарних садржаја.

Планом је приказано постојеће и планирано грађевинско подручје, који представљају резервну површину за будући развој насеља. Постојећа грађевинска подручја развијаће се реконструкцијом постојећих објеката, градњом нових објеката за становање, привредне делатности, јавне и друштвене саджаје уз очување идентитета насеља, подизањем комуналног стандарда насеља, реконструкцијом постојеће и изградњом нове саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

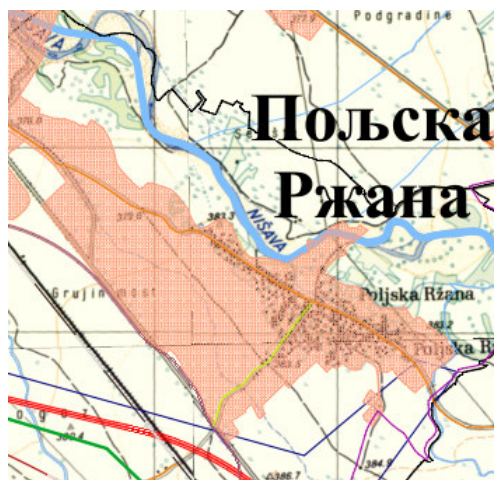
Целине одређене просторним планом Града Пирота су:

- целина 1 - град и приградска насеља;
- целина 2 - долињско - котлинска насеља;
- целина 3 - планинска насеља;

Планом су дефинисана правила грађења за:

1. Пољопривредно земљиште
2. Водно земљиште
3. Грађевинско земљиште

Слика број 2- Приказ грађевинског подручја Плана (Извод: Просторни план града Пирота, графички прилог 1- „Намена простора“)

3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ, НАЧИН КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА И ПРОСТОРНА ОГРАНИЧЕЊА

Село Пољска Ржана се налази на свега десетак километара од Пирота. То је једно од највећих и најразвијенијих села на територији града Пирота. Село је долињско-котлинског типа, формирано дуж Општинског пута бр.1, Пирот – Извор – Крупац – Велико Село – Мали Јовановац – Велики Јовановац – Трњана - Пољска Ржана – Пирот у дужини од 17 km, који уједно и представља једну од главних саобраћајница и осовину за развој читавог планског подручја.

За село Пољска Ржана карактеристична је пољопривредна производња и сточарство, а у мањој мери и постојање сервисних, складишних функција и терцијалних делатности.

Кроз село Пољска Ржана протиче река Нишва.

У селу се примећује благи пад броја становника до 1961.године, затим раст до максимума 2002.год. а потом постепено смањење до 2022.године (табела бр.1 са графиконом).

Табела број 1 - Упоредни преглед броја становника од 1948. до 2022. године

Пољска Ржана	пописна година	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011	2022
	број становника	976	959	909	946	1114	1301	1349	1276	1181

4. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Циљеви развоја у овом планском документу засновани су на поштовању основних принципа просторног развоја и уређења, а пре свега начелу одрживог развоја. Основни циљ израде овог Плана је дефинисање услова за изградњу објеката у оквиру претежних намена земљишта утврђених за посебне целине и зоне унутар предвиђеног грађевинског подручја, а све у циљу прилагођавања потребама становника и иницијативама за интензивнији економски развој.

Посебни циљеви просторног развоја везани су за решавање проблема у развоју и смањивање просторних ограничења, рационално коришћење земљишта, природних ресурса, заштита и унапређење природе и животне средине. Посебни циљеви израде Плана су:

- Стварање планског основа за заштиту, уређење и организовани просторни развој планског подручја;
- Обезбеђивање услова за уређење и изградњу простора;
- Усклађивање различитих и/или супротних интереса у коришћењу простора;
- Утврђивање површина за изградњу објеката за које се утврђује општи интерес;
- Утврђивање површина јавне намене;
- Очување природних, културних вредности и побољшање квалитета животне средине.

На основу дефинисаних циљева, створена је општа концепција просторног развоја читавог планског подручја.

5. ПЛАНИРАНИ НАЧИН КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

5.1. Планирана претежна намена површина

Планирана намена површина је представљена на графичком прилогу број 2- „Прелиминарна намена површина“.

5.2. Предлог основних урбанистичких параметара

Планом се дефинишу правила грађења у оквиру грађевинског подручја, у коме је простор према намени подељен на следеће урбанистичке зоне:

- Сеоско становање долиנסко – котлинског типа
- Породично становање
- Радне површине за складишне и сервисне функције
- Комуналне површине
- Спортско - рекреативне површине
- Јавне зелене површине
- Површине јавне намене – саобраћајне површине

1. Сеоско становање долиנסко – котлинског типа:

Стамбени део грађевинске парцеле:

Индекс заузетости max 50%

Максимална спратност П+2

Могућа је изградња подрума уколико нема сметњи геомеханичке или хидрогеолошке природе.

Уређено зеленило уз стамбени објекат мин 20% површине стамбеног дела парцеле.

Економски део грађевинске парцеле:

Индекс заузетости max 60%

Максимална спратност П+1

Могућа је изградња подрума уколико нема сметњи геомеханичке или хидрогеолошке природе.

Могућа изградња других помоћних или пратећих објеката на парцели који су у функцији стамбеног или економског објекта (гараже, летње кухиње, оставе, магацини, складиште, цистерне, септичке јаме, ђубришта и сл.) без прекорачења датих параметара. Помоћни, као и сви остали објекти на парцели улазе у збирни обрачун индекса заузетости.

Минимално растојање између грађевинске линије стамбеног објекта и границе парцеле јавног пута за објекте је 5m.

Приликом изградње нових објеката стамбени објекат се поставља искључиво на грађевинску линију својом главном фасадом.

У зони у којој постоје изграђени објекти растојање из предходног става утврђује се на основу позиције већине изграђених објеката (преко 50%).

Позиција економских објекта у односу на грађевинску линију утврђује се локацијским условима и применом најмањих дозвољених растојања који ће бити дефинисани Нацртом Плана.

Грађевинска линија помоћног или пратећег објекта не може да буде испред грађевинске линије главног објекта осим ако конфигурација терена и правци главних ветрова који условљавају тај положај, што се утврђује локацијским условима.

2. Породично становање:

Стамбени део грађевинске парцеле:

Индекс заузетости max 60%

Максимална спратност П+2

Могућа је изградња подрума уколико нема сметњи геомеханичке или хидрогеолошке природе.

Уређено зеленило уз стамбени објекат мин 20% површине стамбеног дела парцеле.

Могућа изградња других помоћних или пратећих објеката на парцели који су у функцији стамбеног објекта (гараже, летње кујне, оставе...) без прекорачења датих параметара. Помоћни, као и сви остали објекти на парцели улазе у збирни обрачун индекса заузетости.

Минимално растојање између грађевинске линије стамбеног објекта и границе парцеле јавног пута за објекте је 5m.

Приликом изградње нових објеката стамбени објекат се поставља искључиво на грађевинску линију својом главном фасадом.

У зони у којој постоје изграђени објекти растојање из предходног става утврђује се на основу позиције већине изграђених објеката (преко 50%).

Грађевинска линија помоћног или пратећег објекта не може да буде испред грађевинске линије главног објекта осим ако конфигурација терена и правци главних ветрова који условљавају тај положај, што се утврђује локацијским условима.

3. Радна зона

Дозвољена је изградња објеката за намене: производња која испуњава услове заштите животне средине, производња и прерада сточарских производа и агро-туризам, складиштење, становање, јавне делатности, терцијарне делатности, саобраћаја, физичке културе, комуналне делатности, комуналне инфраструктуре, као и њима пратећи комплементарни садржаји: гасне и бензинске пумпе, паркинг простор и сл.

Величина и облик грађевинске парцеле одређује се према врсти и намени објекта, планираним капацитетима и параметрима заузетости, величина парцеле мора бити усаглашена са техничким условима и потребама конкретне намене, при чему њен облик треба да има геометријску форму што ближе правоугаонику или другом облику који је прилагођен терену, планираној намени и типу изградње.

Урбанистички параметри:

Индекс заузетости макс. 60%

Максимална спратност П+2

Могућа је изградња подрума (По) уколико нема сметњи геотехничке или хидрогеолошке природе.

Минимални проценат уређеног зеленила за одмор и релаксацију на парцели је 20% њене површине. Уређени терени за рекреацију не спадају у уређено зеленило, а трајно покривени терени улазе у урбанистичке параметре - урачунавају се при утврђивању индекса изграђености и индекса заузетости.

На једној грађевинској парцели, у границама урбанистичких параметара, могућа је изградња више објеката (комплекс павиљона у непрекинутом низу, слободностојећих павиљона и сл...) и других пратећих објеката на парцели који су у функцији основног објекта (гараже, магацини, оставе, надстрешнице, вртни павиљони, фонтане и др.).

4. Комуналне површине - гробља:

На подручју Плана постоји 1 сеоско гробље за које се дефинишу правила уређења и грађења и то за:

- изградњу објеката на неизграђеном делу гробља и
- реконструкцију постојећих објеката.

Под објектима на гробљима подразумевају се: гробне парцеле, гробна места, капеле (боксови) за умрле, колске и пешачке саобраћајнице и прилазни пут, пешачки трг, други објекти (верски, сале за парастосе, економски, продавнице цвећа и погребне опреме и други објекти за вршење погребне делатности), зелене површине и ограда гробља.

Минимални садржај за гробља су: гробне парцеле, гробна места, колске и пешачке саобраћајнице и прилазни пут, док се остали садржаји одређују према величини, могућности и потребама насеља.

Димензије гробних места и приступних саобраћајница:

Минималне димензије гробних места су:

- појединачно гробно место: 1,0/2,2m;
- двојно гробно место: 1,8/2,2m.

Минималне ширине пролаза:

- пролаз између гробних места 40cm;
- чеони пролаз 50cm;
- минимална ширина пешачких стаза које деле гробне парцеле 1,20m;

Минимална ширина колске саобраћајнице (прилазни пут) димензионишу се према категорији пута и рангу насеља с тим што је минимална ширина коловоза 5,0m, а изузетно мин. 2,5m за сеоска гробља када се прилаз утврђује преко пољског односно некатегорисаног пута.

Приликом проширења постојећих гробља, водити рачуна о приближавању потребних садржаја корисницима услуга (на пример изградња нове капеле, са пратећим просторијама и сл.)

5. Спортско-рекреативне површине:

Дозвољена је изградња за намене:

- физичке културе (терени за мали фудбал, кошарку, одбојку, голф терени, рукомет, дечија игралишта и сл, објекти у функцији спорта – свлачионице, помоћни објекти и сл.), затворени спортски објекти и стадиони, као и угоститељски објекти за припрему и служење хране и пића.

Помоћни објекти на спортско рекреативним површинама су: свлачионице, санитарни чворови, оставе за опрему и сл.

За објекте високоградње:

Индекс заузетости $\max$ 60%
Максимална спратност П + 1

Минимални проценат уређеног зеленила на парцели је 30% њене површине.

Уређени терени за рекреацију не спадају у уређено зеленило.

За спотрске терене:

Индекс заузетости $\max$ 80%

6. Јавне зелене површине:

Норматив за парковске површине је 20m²/ст зелених површина по кориснику.

Предлог неких врста које би могле наћи своју примену у парковском типу зеленила су:

Високи и средње високи лишћари:

Acer pseudoplatanus (јавор), Fraxinus excelsior (јасен), Sophora japonica (софора), Celtis australis (копривић), Quercus rubra (црвени храст), Quercus robur (лужњак), Castanea sativa (питоми кестен), Betula alba (бреза), Platanus acerifolia (платан), Tilia sp. (липа), Robinia pseudoacacia (багрем), Gleditschia triacanthos (гледичија) итд. Нижи лишћари: Laburnum anagiroides (зановет, златна кишпа), Acer palmatum, A. ginala (јавори), Catalpa bignonioides (каталпа), Cercis siliquastrum (јудино дрво), Rhus sp. (руј) итд.

Жбунасте врсте и форме лишћара:

Forsythia sp. Spirea sp. (суручица), Jasminum sp. (јасмин), Berberis sp. Cotoneaster sp. (дуњарица), Hibiscus syriacus (сиријска ружа) итд. Високи четинари: Abies alba, A. concolor (јела), Picea omorica (Панчићева оморика), Cedrus atlantica, C. deodara (кедар), Larix sp. (ариш), Pinus nigra (црни бор) итд. Средње високи и нижи четинари: Chamaecyparis sp. (пачемпреси), Cupressus sp. (чемпреси), Juniperus sp. (клеке), Taxus sp. (тисе), Thuja sp. (тује) итд.

7. Пољопривредно земљиште

У структури пољопривредног земљишта разликујемо: плодно пољопривредно земљиште (оранице, воћнаци, виногради, ливаде, пашњаци, шуме и трстици катастарске класе од I до VIII) и неплодно пољопривредно земљиште (стришта, кршеви, јаруге, камењари, вододерине, голети, остала природно неплодна земљишта и вештачки створене неплодне површине).

7.1. Плодно пољопривредно земљиште

Дозвољена је изградња помоћних пољопривредних објекта (гараже, кошеви, амбари, оставе, надстрешнице и сл.).

Пољопривредна парцела је постојећа са директном или индиректном везом са јавним путем, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену.

Плански урбанистички параметри:

Индекс заузетости	max 2%
Максимална спратност	II

Максимална бруто развијена површина објекта утврђује се по принципу:

1 m² бруто развијене површине објекта на 50 m² парцеле.

Могућа је изградња више помоћних пољопривредних објекта на парцели, без прекорачења индекса заузетости. Могућа изградња надземних резервоара, амбара, настрешница, бунара или других пратећих пољопривредних објекта.

Заштита суседних објекта према техничким нормативима за одређену врсту изградње.

Прикључак на инфраструктуру према конкретним условима локације.

Архитектонско обликовање објекта и појединих елемената објекта у стилу савремене или традиционалне архитектуре уклопљене у околну средину. Објекте изводити коришћењем аутохтоних природних материјала: земља, камен, дрво и др.

7.2. Неплодно пољопривредно земљиште

Дозвољена је изградња за намене: пољопривредне, производне, водопривредне, терцијарне и комуналне делатности, објекта складиштења, јавне и посебне намене.

Пољопривредна парцела је постојећа са директном или индиректном везом са јавним

путем, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену.

Урбанистички параметри:

Индекс заузетости max 50%
Максимална спратност П+2

Могућа је изградња подрума и подземних постројења уколико нема сметњи геомеханичке или хидрогеолошке природе.

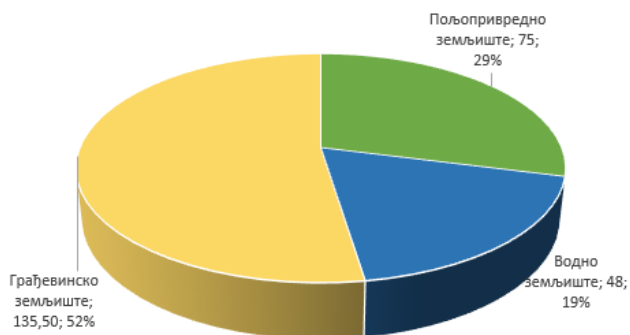
Проценат уређеног зеленила на парцели је мин 30%.

Могућа је изградња више објеката на парцели, без прекорачења индекса заузетости.

5.3. Процена планиране бруто развијене грађевинске површине

Од укупне прелиминарне површине Плана (258,50ha), грађевинско земљиште заузима 52%, док другу половину земљишта чине пољопривредно (29%) односно водно земљиште (19%).

	Површина (Ha)	%
Грађевинско подручје	135,5	52,42
Водно земљиште	48	18,57
Пољопривредне површине	75	29,01
УКУПНО	258,5	100

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА

Реализацијом планских решења очекује се:

- планска разрада и активирање читавог простора;
- утврђивање површина за изградњу објеката за које се утврђује општи интерес;
- регулација улица и јавних површина и коридора за јавну комуналну инфраструктуру;
- очување природних, културних вредности и побољшање квалитета животне средине;
- стварање услова за озакоњење објеката.

Усвајањем Плана генералне регулације „Пољска Ржана“ створиће се плански основ за заштиту, уређење и организовани просторни развој овог подручја.

У Пироту,
19. 06. 2026. године

Одговорни урбаниста:

Наташа Петровић

дипл.инж.арх.

